

GEWOON JUBELJAAR : ‘PELGRIMS VAN HOOP’

Jaar MMXXV (2025)

ART DECO-JAAR

Gids voor de pelgrim en de bezoeker

WELKOM

Welkom. In de Nationale Basiliek van het Heilig Hart van Koekelberg!

Twee evenementen zetten dit gebouw in 2025 in de kijker.

Voor katholieken wereldwijd is **2025** een 'Heilig Jaar'. Een 'Jubeljaar' waarin gelovigen worden uitgenodigd om een pelgrimstocht te maken en zodoende hun hoop te hernieuwen. Deze pelgrimage leidt bij uitstek door de 'heilige deur' van de Sint-Pietersbasiliek in Rome, maar vele andere wegen zijn ook mogelijk. De Basiliek van Koekelberg is één van deze 'jubelkerken' en zal het hele jaar door functioneren als een 'oase van hoop'. Deze gids heeft tot doel bij elke bezoeker en pelgrim het vlammetje van hoop te doen opleven en dit in acht verschillende stappen. De hoop die zo noodzakelijk is om vooruit te gaan en om in een betere toekomst te geloven.

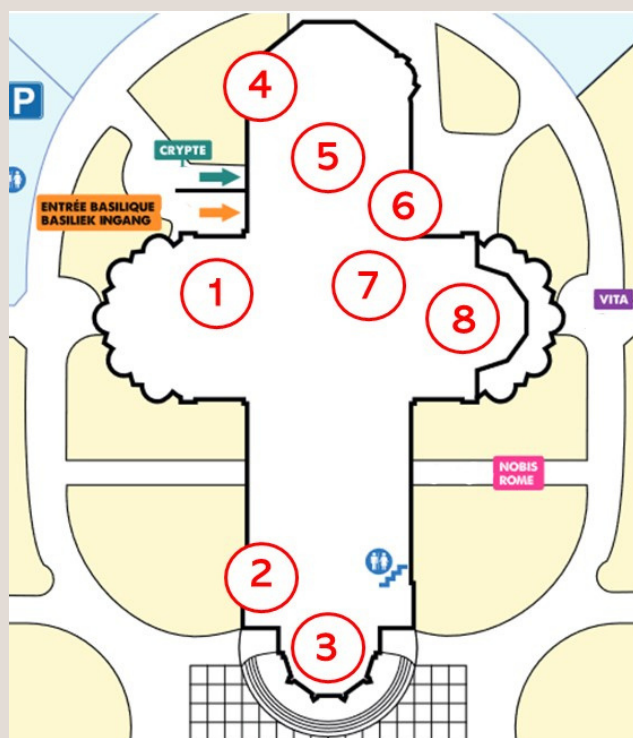
WELKOM

2025 is ook uitgeroepen als 'ART DECO Jaar' in Brussel en dit naar aanleiding van de 100e verjaardag van de Tentoonstelling van Decoratieve en Industriële Kunsten, die in 1925 te Parijs doorging. De Basiliek is één van de weinige Art Deco-kerken ter wereld – en zeker de grootste. Tijdens de rondleiding krijg je ook een inspirerende esthetische ervaring mee.

Veel plezier en een goede pelgrimage gewenst!

Praktische informatie

Volg de acht haltes die gemakkelijk te vinden zijn op bijgevoegd plan.

Bij elk halte biedt deze gids:

- Bouwkundige en artistieke toelichting;
- Meditatie over een aspect van hoop
- Dat de bezochte plek illustreert;
- Stof tot nadenken met reflectievragen;
- Een gebed van hoop.

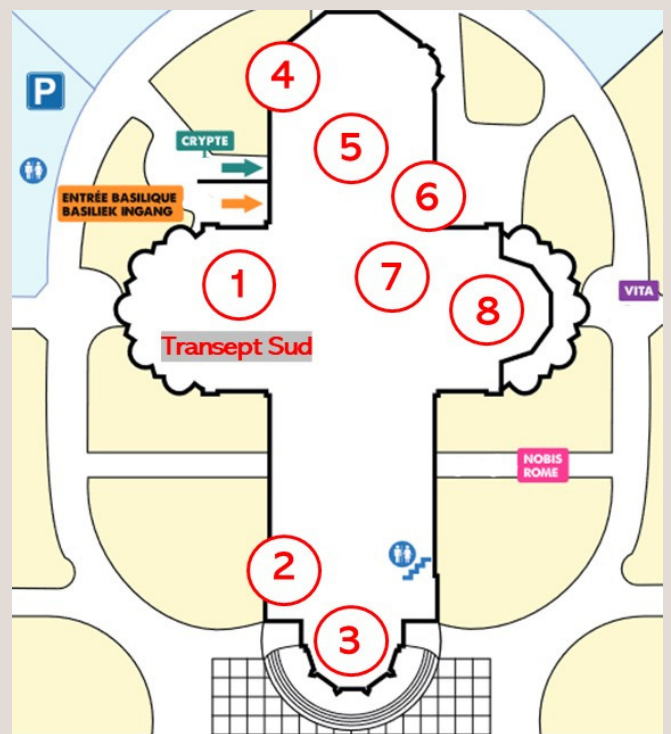
1. HET ZUIDTRANSEPT

Draai vanaf de ingang twee keer naar rechts richting het zuidelijk dwarsschip. Je ontdekt een grote lichtrijke ruimte. Deze omvat één van de armen van het Latijns kruis dat het grondplan van de basiliek vormt. De majestueuze trap met zijn opwaartse beweging tussen hemel en aarde symboliseert hier de hoop.

1. We nodigen je uit om de majestueuze trap te aanschouwen die leidt

naar het hoger gelegen deel van de basiliek. Massief maar zonder zwaarte, straalt hij harmonie uit. Hij lijkt wel op een ladder, opgericht tussen aarde en hemel. De gele okerkleur, kenmerkend voor de Art Deco-stijl, is rustgevend en straalt als het ware licht uit.

De Art Deco-beweging bloeide op na de Eerste Wereldoorlog, een tijd van nieuwe technologieën, herwonnen vrede en vertrouwen in de toekomst. De sfeer was optimistisch, bijna euforisch. En toch zou Europa twintig jaar later opnieuw worden meegesleurd in de ellende van oorlog...

1. HET ZUIDTRANSEPT

2. Deze trap is het eerste symbool van hoop op onze weg. Want hoop is precies dat: een impuls van het hart die durft op te stijgen, verder te gaan, hoogte te winnen. Het is een onverwoestbaar vertrouwen in een toekomst die mogelijk is, en een horizon die niet definitief afgesloten is. Hoop is licht en laat zich niet belasten door zorgen. Ze blijft altijd stijgen, ondanks alles.

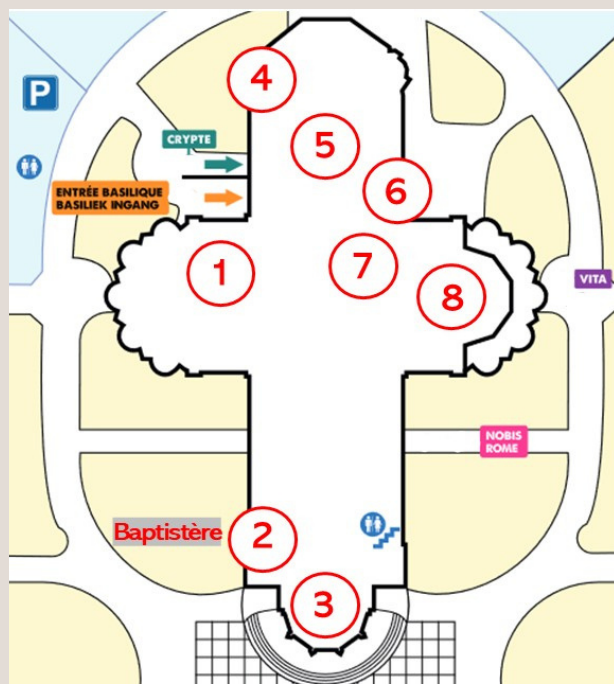
3. Reflectievraag - In de moeilijkheden die ik nu doormaak, of in momenten van ontmoediging: wat geeft mij de kracht om vol te houden? Wat zijn de 'kleine treden' die mij helpen om verder te kijken en in morgen te geloven?

4. Gebed van hoop - *“Heer Jezus, U hebt gezegd: zalig de armen van geest, want aan hen behoort het Koninkrijk der hemelen (Mt 5,3). Aan het begin van dit bezoek vraag ik U: geef mij een licht hart, vrij van zorgen en verbittering, een hart zonder de angsten die verlammen, een eenvoudig hart dat opnieuw durft op te stijgen naar de hemel.”*

2.DE DOOPKAPEL

Daal nu de zijgang af en ga naar de achterkant van de basiliek. Je staat nu recht voor de doopkapel met zijn kleine houten poortje, de grote doopvont bedekt met een imposant bronzen deksel, en de nisvormige ruimte die enkele gelovigen kan ontvangen voor een familieviering.

1. De Art Deco-stijl beperkt zich niet tot het gebouw zelf. Het omvat ook het meubilair. De Gentse architect Albert Van Huffel bracht ook het interieur van de Basiliek in harmonie met de stijl van het gebouw zelf. Getuige hiervan zijn de talrijke schetsen van het doopvont uit de jaren 1935. De intieme, beschermende sfeer herinnert ons eraan dat de doop voor gelovigen een nieuwe geboorte betekent.

2.DE DOOPKAPEL

2. Het doopsel is de basis van de christelijke hoop. Door de doop wordt ieder mens, ongeacht afkomst of geschiedenis, een kind van God. Voortaan is het zeker dat Iemand hem of haar verwacht aan het einde van de aardse pelgrimstocht en dat er een goede plek is voorbereid bij God. Terwijl zoveel mannen en vrouwen strijden voor een "plek onder de zon", herinnert de doop ons eraan dat ons ultieme geluk niet zozeer afhankelijk is van externe omstandigheden, maar van de volkomen onbaatzuchtige liefde van God.

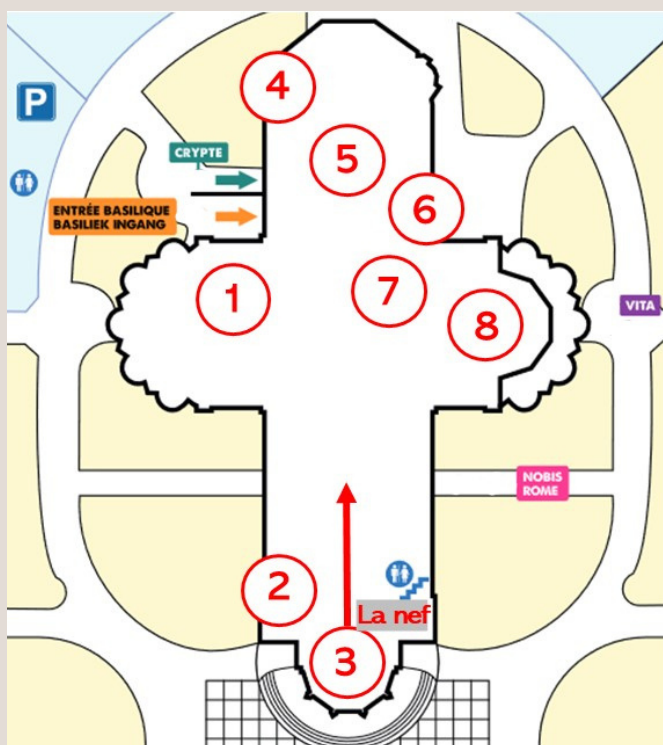
3. Reflectievraag - Hier, rondom de doopvont, kan iedereen zich afvragen: twijfel ik soms aan God, aan zijn liefde voor mij, aan mijn uiteindelijke bestemming? In een daad van vertrouwen kan men langzaam een kruisteken maken, het teken van de doop waardoor God ons herinnert dat Hij ons kent en op ons wacht.

4. Gebed van hoop - *"Heer Jezus, U hebt gezegd: 'Zalig de zachtmoedigen, zij zullen het land bezitten' (Mt 5,4). Het is goed te bedenken dat U altijd bij mij bent, dat U mij bij de hand neemt en dat U een plek voor mij hebt voorbereid."*

3. HET SCHIP

Verlaat de doopkapel en ga naar het midden van de monumentale deur van de hoofdingang van de basiliek. Vanaf daar wandel je langzaam door het middenschip langs de centrale gang tot ongeveer halverwege.

1. De fundamenteën van de basiliek werden gelegd vóór de Eerste Wereldoorlog, in 1905. De oorlog onderbrak de bouw, en na de vrede moest het oorspronkelijk ontwerp van de Leuvense architect Pierre Langerock worden afgevoerd. De neogotische stijl bleek te kostelijk en verouderd. Daarop werd het ontwerp van Albert Van Huffel goedgekeurd. Na zijn dood werd de bouw voortgezet door zijn rechterhand, Paul Rome. Het geheel is een monumentaal gebouw waarin beton en terracotta gecombineerd worden.

De vormen kruisen en doordringen elkaar, waardoor een adembenemend lichtspel ontstaat. Het schip is in totaal 165 meter lang en 18,6 meter breed, wat het tot de vijfde grootste kerk ter wereld maakt. Kijk je voor je uit dan trekt het prachtige calvariekruis de aandacht, met op de achtergrond het beeld van het Heilig Hart van Jezus.

3.HET SCHIP

1. Gegrondvest in Gods liefde, die tot het uiterste ging, richt christelijke hoop zich op grootse visies. In zijn brief aan de christenen van Efeze bezingt de apostel Sint Paulus deze overvloed: “Blijf geworteld en gegrondvest de liefde. Dan zult u met alle heiligen in staat zijn om de lengte en de breedte te begrijpen, ja de liefde van Christus te kennen die alle kennis te boven gaat..” (Efeziërs 3:17-19).

2. Reflectievraag - Wat zijn de grote verlangens in mijn hart? Wat is mijn grootste droom voor de komende tien jaren?

3. Gebed van hoop - *"Heer Jezus, U hebt gezegd: zalig zij die hongeren en dorsten naar gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden (Mt 5,6). Help mij om niet tevreden te zijn met middelmatigheid, maar om die honger naar het absolute te herontdekken, die mij naar U doet verlangen."*

4. DE MARIAKAPEL

Eenmaal aan de voet van de trappen sla je linksaf rond het hoogkoor en ga je, opnieuw langs de ingang, helemaal naar de voorzijde van de basiliek in de richting van de kapel gewijd aan de Maagd Maria, herkenbaar aan het witte standbeeld.

1. De basiliek is onmiskenbaar een “monument voor de vrede”. Vrede na beide wereldoorlogen, vrede voor gebroken harten. Deze kapel is hiervan een bevoorrechte getuige. Toen de Eerste Wereldoorlog uitbrak, verklaarde kardinaal Mercier dat op de dag dat het grondgebied bevrijd zou zijn, men een publieke blijk van dankbaarheid zou geven aan het Heilig Hart en aan de Heilige Maagd Maria. Daaraan werd de belofte gekoppeld om de bouw van de nationale basiliek te hervatten. Het beeld van Maria, Koningin van de Vrede, staat symbool voor deze dankbaarheid. Maar niet alleen gewapende conflicten brengen schade toe. De misstanden van seksueel misbruik binnen de Kerk hebben aangetoond hoe diepgaand harten gebroken en levens beschadigd worden door degenen die geroepen waren om te genezen, op te beuren en naar Jezus te brengen. Dit verraad is verwoestend. Het beeldje dat de witte jurk voorstelt, geeft uitdrukking aan de geschonden onschuld.

4. DE MARIAKAPEL

2. Paus Franciscus schrijft: "Het eerste teken van hoop moet vrede brengen in een wereld die opnieuw ondergedompeld is in de tragedie van oorlog. Vergetend wat we uit conflicten in het verleden leerden, wordt de mensheid vandaag geconfronteerd met een nieuwe en zware beproeving waarin velen worden onderdrukt door brute gewelddaden. Wat hebben deze mensen niet al moeten doorstaan? Is het te veel gevraagd om te dromen dat wapens zullen zwijgen en dat dood en vernietiging zullen ophouden?"

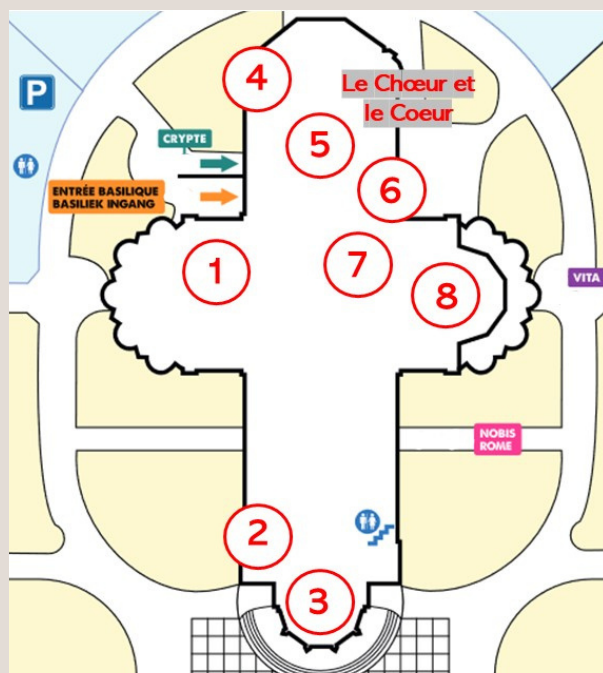
3. Reflectievraag - Wat is vrede? Hoe kan ik die bevorderen in mijn dagelijks leven? Heb ik ooit conflicten aangewakkerd? Waarom?

4. Gebed van hoop - *"Heer Jezus, U hebt gezegd: zalig de vredestiters, want zij zullen kinderen van God genoemd worden (Mt 5,9). Omdat we samen hopen de vreugde van de hemel te bereiken, geef ons nu een geest van vrede. Laat Uw moeder, Maria, de wonden genezen en helen."*

5. HET HOOGKOOR EN HET HART

Als je de Mariakapel verlaat, ga dan naar het koor in de apsis, vlak voor het altaar, staan.

1. Hier wordt elke ochtend de eucharistie gevierd. Links bevindt zich de ambo (het spreekgestoelte) waar het Woord van God wordt verkondigd, en rechts staat het "jubileumkruis," herkenbaar aan het rode ankervormige symbool bovenaan. Recht voor jou iets verhoogd, staat het beeld van het Heilig Hart van Jezus, een groot bronzen Christusbeeld. Met één hand wijst Hij naar Zijn hart, terwijl de andere hand is opgeheven in een zegengebaar. Onder het beeld staat in het Latijn geschreven: "*Mijn hart is hier alle dagen.*"

5. HET HOOGKOOR EN HET HART

1. Het hart van Christus is in zekere zin het hoogtepunt van de christelijke hoop en ook het meest ultieme fundament ervan. Zoals de apostel Paulus schrijft: "De hoop zal niet worden beschaamd, omdat Gods liefde in ons hart is uitgegoten door de Heilige Geest die ons gegeven is" (Romeinen 5:5). Iemand die het Hart van Christus heeft leren kennen, weet dat niets hem meer kan scheiden van die liefde. Hij is nooit meer alleen. Hij weet zich definitief en onvoorwaardelijk bemind, en dat geeft hem vleugels.

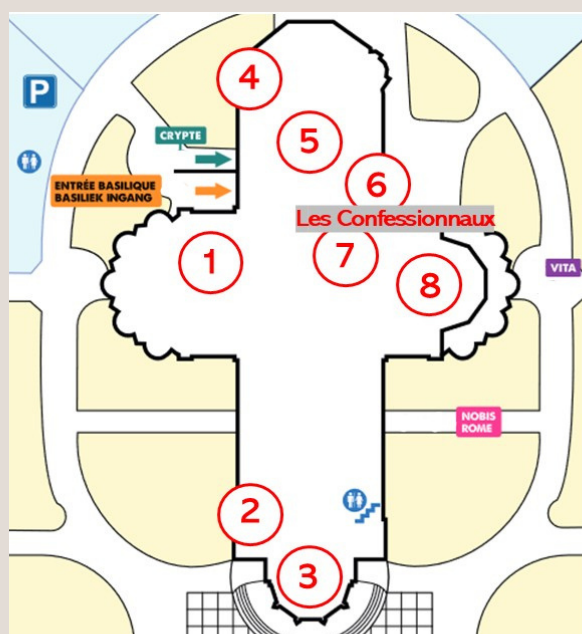
2. Reflectievraag - Durf ik te geloven in absolute, onvoorwaardelijke liefde zoals die wordt geopenbaard in het Hart van Christus? Neem de tijd om deze liefde te ontvangen en daaruit nieuwe vrede en hoop te putten.

3. Gebed van hoop - *"Heer Jezus, U hebt gezegd: zalig de zuiveren van hart, want zij zullen God zien (Mt 5,8). Geef mij een hart zoals het Uwe: zuiver en helder als een bron, groot en onoverwinnelijk, dat niet wordt gekwetst door onverschilligheid of moe wordt van ondankbaarheid. Geef mij een hart dat stevig verankerd is in Uw Hart, zoals een anker in de zee, en dat kan liefhebben en hopen, ondanks alles."*

6.DE BIECHTSTOELN

Vervolg je weg naar de andere kant van de basiliek. Hier vind je langs de muren een rij van drie biechtstoelen: kleine kamertjes die deels in de muur zijn ingebouwd, met in het midden een plaats voor de priester en aan weerszijden een knielbank waar gelovigen om de beurt het sacrament van vergeving kunnen ontvangen.

1. Laten we stilstaan bij één van deze biechtstoelen. Ze trekken de aandacht van de vele toeristen die de basiliek bezoeken. Opvallend is dat dit typisch katholiek meubel perfect is aangepast aan de Art Deco-stijl door de kunstenaar: de combinatie van hout en metaal, de sierlijke rondingen en de bescheiden discretie van het geheel weerspiegelen wat er gebeurt in een hart dat nederig vergeving vraagt aan God.

6.DE BIECHTSTOELEN

2. Overweging van Paus Franciscus: "Het sacrament van vergeving [of biecht] verzekert ons dat God onze zonden vergeeft. De woorden van de psalm bieden troost: 'Hij vergeeft u al uw zonden en geneest al uw kwalen.' De sacramentele verzoening is niet alleen een mooie spirituele gelegenheid, maar vormt een beslissende, essentiële en onmisbare stap op het geloofspad. Hier staan we toe dat de Heer onze zonden vernietigt, onze harten geneest, ons optilt en omhelst, en ons zijn tedere en barmhartig gezicht laat zien...

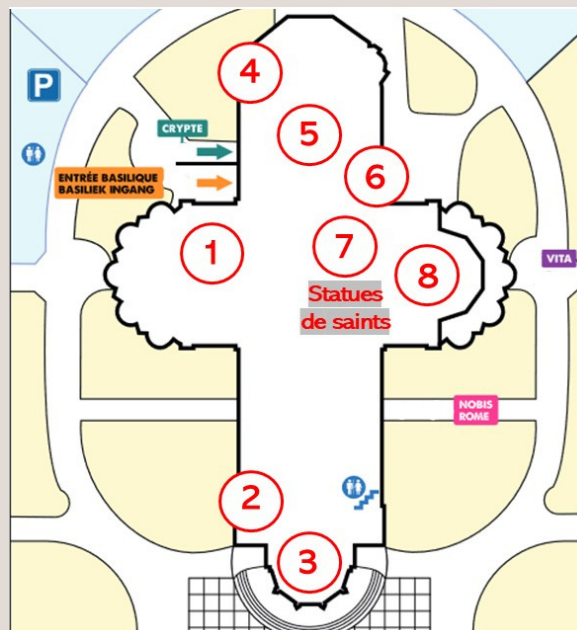
3. Reflectievraag - Hoe kan ik de koers van hoop blijven volgen als vergeving niet mogelijk is? Zijn er zaken waarvoor ik vergeving moet vragen? Moet ik vergeving schenken?

4. Gebed van hoop - "Heer Jezus, U hebt gezegd: 'Zalig de barmhertigen, want zij zullen barmhartigheid ondervinden' (Mt 5,7). Geef mij de moed om vergeving te vragen en de nederigheid om de vergeving die U mij schenkt te ontvangen. Ja, ik wil leven. Laat het kwaad niet het laatste woord hebben!"

7. BEELDEN VAN HEILIGEN

Als je het pad vervolgt, kom je twee witte heiligenbeelden tegen die verbonden zijn met de geschiedenis van de basiliek. De heilige Marguerite-Marie, met gevouwen handen in extase. Iets verderop, aan het einde van de gang die in een rechte lijn vanaf de ingang loopt, ligt de liggende figuur die de heilige Teresia van Lisieux voorstelt.

1. Heilige Marguerite-Marie Alacoque is onlosmakelijk verbonden met het Heilig Hart. Aan het einde van de 17e eeuw verscheen Jezus aan deze Franse non om haar de immense liefde van zijn Hart te openbaren en haar te vragen als boodschapper op te treden voor degenen die deze liefde niet kennen. Op haar beurt begreep de Heilige Thérèse van Lisieux, op een voor haar tijd zeer moderne manier, dat God liefde is. Daarom vond zij dat men beter kon beginnen met hem lief te hebben en zich door hem te laten beminnen, in plaats van bang te zijn of zich uit te putten door pijnlijke offers te brengen.

7. BEELDEN VAN HEILIGEN

2. Heiligen als getuigen van hoop - De heiligen van de Kerk zijn "getuigen van hoop" voor onze tijd. Het waren mensen zoals wij, met kwaliteiten en gebreken, die vreugde en verdriet hebben gekend. Toch hebben zij laten zien wat het betekent om in alles op God te vertrouwen. Uiteindelijk laat God zich nooit overtreffen in vrijgevigheid. Sterker nog, ze hebben zich niet gevestigd in de wereld, ze hebben zich niet aangepast aan haar mentaliteit. Zij hebben het verlangen naar "iets anders" gecultiveerd, dat in het hart een lichte onrust, enige wroeging en een vleugje ontevredenheid achterlaat. De christelijke hoop is precies dat "iets anders" dat ons vooruit doet gaan.

3. Reflectievraag - We hebben mensen nodig die ons optillen en inspireren. Welke personen zijn voor mij voorbeelden of inspiratiebronnen geweest? Wie helpt mij hoger te reiken?

4. Gebed van hoop - *"Heer Jezus, U hebt gezegd: zalig zij die treuren, want zij zullen getroost worden (Mt 5,5). Leer mij te treuren, niet tevreden te zijn met de onrechtvaardigheid of middelmatigheid van de wereld, maar te hopen dat ik mag delen in Uw glorie."*

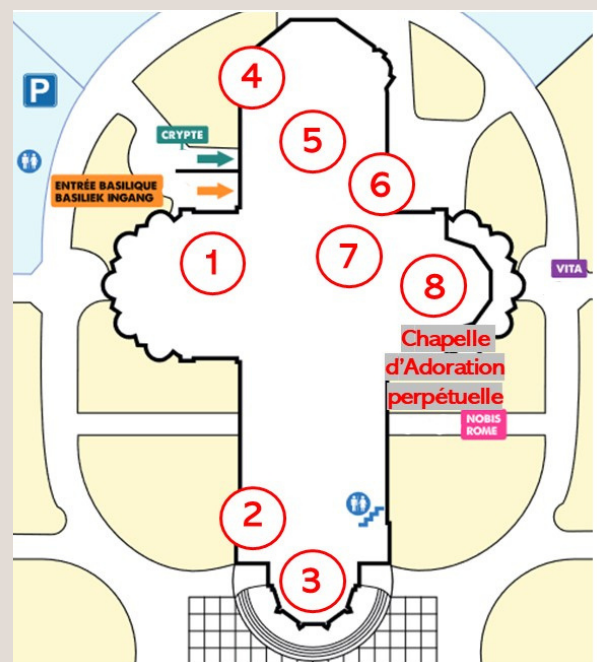
8. KAPEL VAN DE EEUWIGDURENDE AANBIDDING

Je komt nu in het noordelijk dwarsschip, symmetrisch met het dwarsschip waar de rondleiding begon. Deze ruimte is gereserveerd voor persoonlijk, stil gebed.

Achterin: de Sint-Joriskapel, een plaats van eeuwigdurende aanbidding.

Links daarvan: de kapel van de 'Royal Air Force', waar vaak een priester beschikbaar is om diegenen te ontvangen die willen biechten, een gesprek voeren of samen bidden.

1. We zijn aan het einde van de rondleiding gekomen. Op hun eigen manier spreken de materialen van dit gebouw, de vormen en hun ordening, evenals de geschiedenis van de mensen die bij de bouw van deze kerk betrokken waren, over de pelgrimstocht die ieder mens in deze wereld aflegt. Het herinnert aan de onthechting die nodig is om vol te houden: armoede, zachtheid, vergeving, tranen, ...

8.KAPEL VAN DE EEUWIGDURENDE AANBIDDING

2. Gelegen aan de rand van de stad en verheven op een sierlijke heuvel, onthult de basiliek van klei en ijzer beetje bij beetje haar geheimen aan diegenen die de tijd nemen om haar te leren kennen. Sinds 2012 komen dag en nacht, zonder onderbreking, mensen bidden voor wat katholieken het 'Heilig Sacrament' noemen: de werkelijke aanwezigheid van het Lichaam van de Verrezen Christus, gegeven aan de mensen om bemind, aanbeden en ontvangen te worden als voedsel. Het hart van de 'Basiliek van het Hart' bevindt zich hier, in deze 'hart-tot-hart'-ontmoeting tussen de Heer en de biddende mensen die elkaar nederig aflossen en onvermoeibaar getuigen van een onverbreekbare hoop in de uiteindelijke overwinning van de Liefde.

3. Reflectievraag - Dit is het moment om bij de Heer te zijn, om te gaan zitten of te knielen, om hem je leven voor te leggen met je innerlijke strijd, je vragen, je vreugden en je verlangen om steeds meer te hopen.

4. Gebed van hoop - *"Heer Jezus, U hebt gezegd: 'Gelukkig zij die vervolgd worden om de gerechtigheid, want het Koninkrijk der Hemelen is van hen' (Matteüs 5,10). Voor het getuigenis van de grootste martelaren bied ik mijzelf geheel aan U. Amen."*

TER INFO

De basiliek is elke dag open:

- Van 8 uur tot 17 uur (tot 29 maart 2025)
- Van 8 uur tot 18 uur (vanaf 30 maart)

Altijd gedurende aanbidding van het Heilig Sacrament van de eucharistie in de kapel van het noordtransept.

Sacrament van verzoening en bekering

Maandag van 14.30 u tot 16.30 uur (Nederlands)

Eucharistieviering in het Nederlands

- Woensdag om 9 uur
- Zondag om 11.30 uur

Aanvragen voor eucharistievieringen,

Misintenties, aanvragen doopsels en huwelijken en andere inlichtingen

Interparochiaal Secretariaat

Elke werkdag van 9 tot 12 u.

Tel. 02 421 16 65

liturgie@basilicakoekelberg.be

TER INFO

Onthaal van bedevaarders, bedevaartsgroepen en
gegidste bezoeken
Tel 02 421 16 60

Pastor Nederlandstalige pastoraal
Priester Johan Dobbelaere
gsm 0477 77 79 27
dobbelaere.johan@gmail.com

Website Pastorale eenheid Kleopas
Ganshoren – Koekelberg – St.-Agatha-Berchem
www.kleopas.be

GEBED JUBELJAAR 2025

Vader in de hemel,

Gij hebt ons het geloof geschonken in uw Zoon
Jezus Christus, onze Broeder, en door de Heilige
Geest

hebt Gij de vlam van liefde in ons hart ontstoken.
Wek in ons de zalige hoop op de komst van uw Rijk.

Maak ons door uw genade tot zaaiers die
onvermoeibaar het zaad van het Evangelie
uitstrooien. Laat door dit zaad de mensheid en de
hele schepping opbloeien in de vaste verwachting
van een nieuwe hemel en een nieuwe aarde,
waar de machten van het kwaad zijn overwonnen
en uw heerlijkheid zich voor altijd openbaart.

Moge de genade van het Jubeljaar in ons, Pelgrims
van Hoop,
het verlangen sterken naar de hemelse gaven en
aan heel de wereld
de vreugde en de vrede schenken van onze
Verlosser.

Aan U, God, die voor altijd gezegend zijt, zij lof en
eer in de eeuwen der eeuwen.

Amen.

Franciscus

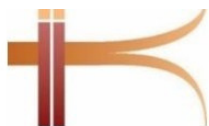
Gids opgesteld door:

Abbé Sébastien Dehorter & Marie-Agnès Misonne, Unité Pastorale
Père Damien

Vertaald in het Nederlands door: Pastoor Johan Dobbelaere en
Christine Van Vlierden, Pastorale Eenheid Kleopas

Datum: januari 2025

Verantwoordelijke uitgever: Martine Motteux, directeur –generaal
Basiliekvoorplein 1, 1083 Ganshoren
rectorat@basilicakoekelberg.be

Pastorale eenheid Kleopas
Ganshoren - Koekelberg
Sint-Agatha-Berchem

PAULUSGEMEENSCHAPPEN
Katholieke Kerk Brussel

ÉGLISE CATHOLIQUE À BRUXELLES
KATHOLIEKE KERK IN BRUSSEL

visit.brussels

